

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidieceșane Sibiiu, strada Măcelarilor 45.

Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Dotațiunea clerului din archidieceșă.

Sesiunea acum terminată a sinodului nostru archidieceșan păre la început a fi puțin interesantă, mai ales că era ultima în periodul anilor 1894—1896. La sfârșit însă s'a dovedit a fi fost o sesiune din cele mai însemnate.

Cu deosebire valorea unor concluse aduse îi ridică importanța, o fac chiar istorică; și dela organele esecutive ale bisericeii, cari vor fi chemate a da trup decisiunilor decretate, va atârna, ca ea să devină *epocală*.

În primul rînd se ridică dintre afacerile desbătute fără îndoelă cestiunea salarisării protopresbiterilor tractuali și ajutorării parochilor din archidieceșă, cu un cuvînt, *dotarea clerului*; o chestiune acésta, ce de mult se discută și a cărei rezolvare favorabilă tot atât de mult se dorește.

Ce-i drept, era un timp, când preotul român era mulțumit cu venitele, ce le primia dela poporeni săi, mai mult în formă de daruri, și când și asemenea venite erau însemnate. Astăzi însă, în urma înmulțirii sarcinilor publice, darurile s'au împuținat și astfel venitele preoțesci s'au redus în mod considerabil.

Astăzi cuvintele: „Cel-ce servește altariului, dela altariu s'ê va satura”, nu se mai pot esplica așa, ca parochul să fie mulțumit cu ce capătă; mai ales, că nimbul lui cultural s'a ridicat și trebuințele i-s'au înmulțit. Progresul și viitorul nostru reclamă, a ne îngrijii mai mult, ca de ori-ce, de asigurarea existenței materiale a clerului.

Sinodul archidieceșan din anul present a făcut un început — și credem — bun în acésta privință, decretând în ședința sa dela 5 Aprile: a salarisa, pe lângă arhiepiscop — deocamdată — pe cei mai lipsiți din cler, pe protopresbiterii tractuali, și anume din fondul general administrativ, a cărui venite să vor augmenta din așa numita *tacsă sidocsială*, stabilită cu o

coronă de familie, din ajutorul ce-l va pune guvernul la dispoziția bisericeii noastre și eventual și din alte isvóre.

Mulți vor considera acésta dispozițiune sinodală de o sarcină prea grea pentru poporul nostru, care are să mai solvêscă mulțime de alte impositate directe și indirecte.

Adevărat, că de un timp contribuțiunile publice s'au sporit considerabil; cu toate aceste însă nu este poporul român atât de lipsit, ca să nu pótă solvi și destul de neînsemnata tacsă sidocsială, de o coronă.

Acésta contribuțiune bisericească nu numai că nu-i mare, din contră față de impositale altor confesiuni din țeră, dintre cari unele contribuie cu o sumă anuală de 20—30 fl. de familie, este disparent de mică.

Nouă ni se pare mare, căci nu suntem destul de conscii de greutatea timpurilor, în cari trăim și nu avem însuflețire sinceră pentru progresul nostru.

Noi suntem dedați a risipi parafele adese ori pe lucruri superflue, ba chiar netrebnice; êr când e vorba de o jertfă neînsemnată, ne spărim.

Cunosc o comună românească în nordul Ardélului, care consumă la an beutui spirituoșe în valóre de 70,000 fl. Din acésta cu siguranță se pótă susține, că 50,000 fl. sunt parale curat românești.

Esemplul indicat se pótă generalisa

Aceste sunt sume uiașe față de câteva sute de fl., câte se cer pentru biserică.

Ôre de ce nu am puté bea mai puțin și contribuî mai mult pentru scopuri culturale? pentru temelia existenței noastre?

Nimeni nu pótă deci considera solvirea coronei de o *sarcină*; din contră îndatorat este să o dea fie-care român ortodox cu plăcere, ca o jertfă pe altariul bisericeii.

Acésta o va și face poporul nostru acolo, unde preotul va avea tactul, priceperea și rîvna necesară, de a-i sci lămurî situațiunea, în care ne aflăm și de a-l pregăti pentru jertfire.

Românul a dat totdeauna doveđi, că n'a rămas mut la glasul ómenilor săi de încredere, cari i-au cerut ajutorul material, — și nu se va retrage nici acum, mai ales, când va fi chemat să jertfêscă pentru clerul, care a fost, și voesce să fie pentru toți vecii al lui și să-l ferêscă de toate ispitele și influințele strêine.

Firesce, că reușita lucrului atârna în mare parte dela ținuta și activitatea *clerului* și a *inteligenței mirene*. Este vorba mai pe sus de toate de salarizarea supremului cap al bisericeii noastre, de remunerarea arhiepiscopului și de dotarea clerului pastoral.

Se impune deci datorința mai întăi clerului însuși a stărui pentru realizarea concluserilor sinodale, cu atât mai vortos, cu cât în măsura, în care își va împlini acésta datorință față de fondul central, în aceea va fi salarizat ori ajutorat.

Demnitătea noastră de biserică, de națiune pretinde dela fie-care ortodox, a lucra pentru augmentarea fondului general administrativ, ca se pótă remunera după cuviința și recerînțele timpului de ađi pe *arhierieul* seu, pe *protopresbiterii* și să pótă cât mai curînd întinde mîna sa de ajutor și tuturor *parochilor* din archidieceșă.

De va fi voință, timpul acela nu va fi departe.

Inteligința clericală și mirênă are acum un strălucit privilegiu de a arêta lumii, întru cât îi zace la inimă cauza poporului, din sinul căruia a eșit și de care este susținută.

Mai ales ei îi este dată posibilitatea a-și achita datorința față de biserică, solvind odată pentru totdeauna bagatela sumă de 25 *coróne*, adecă atâta, cât credincioșii altor biserici contribuie la an, și pentru care va primi o „*diplomă de scutire*”.

Nu-i inteligent român, care să nu scie, ce jertfe materiale se cer dela un arhieriu român, care are a reprezenta o biserică întrégă. Să ne facem deci datorința noi fii lui, ușurându-i poziția și dându-i posibilitatea a ne reprezenta cu vrednicie.

Protopresbiterii tractuali de asemenea au în organismul bisericeii noastre un rol important. Folósele, ce ei le aduc bisericeii și nêmului — lucrînd cu conșciențiositate — sunt immense.

Trebuie deci lor să le sărîm în a două linie în ajutor, ca grijile traiului să nu-i oprêscă în activitatea lor binefăcătoare.

Cealaltă preoțime pastorală încă nu mai pótă fi lăsată în mîna sorții, ca de multe-ori cu degradarea demnității și vađei sale să și câștige pânea de toate dîilele.

Jertfa, ce va aduce-o poporul pentru clerul său, și carea e dator a o aduce, până când e legat de biserica sa strămoșească: nu va fi perdută, ci va produce ródele sale, a căror folóse tot asupra poporului să vor vêrsa.

Clerul emancipat de grijile existenței, va avé ocaziune, liniste și voie a se interesa mai mult de sórtea susținătorilor săi, a se ocupa de interesele și binele lor, cu un cuvînt le va puté face îndecite servicii.

După datele statistice a-le consistoriului archidieceșan, archidieceșana transilvană numără preste 160,000 familii.

Contribuind fiecare cu o coronă, ar incurge în fondul general administrativ o sumă de 80,000 fl. la an. Substragînd din acésta salariul arhiepiscopesc cu 8000 fl. și a protopresbiterilor tractuali cu 21,000 fl. ar resulta pentru parochi o sumă de 51,000 fl. afară de ajutorul, pe care guvernul promite a-l da în fie care an, și de sumele mai considerabile, cu cari mulți din cei cu dare de mîna își vor recumpêra sidocsia.

Din acésta sumă și din venitele capitalului neatacabil ușor s'ar puté completa venitele parochiale, așa, că fie care paroch să primêscă o parte mulțumitoare, până la timpuri mai bune, când și alte fonduri centrale își vor revêrsa binefacerile, intenționate de fericirii fundatori asupra apostolilor nêmului român, cum este bună ôră „Fondul Pantazian”, care va remunera clerul archidieceșan preste vro 50 ani.

Ori cât ar fi de mângăitoare speranța, că într'un viitor și mai îndee-

FOIȚA.

Introducerea limbei slave în biserica noastră.

(Studiu istoric-literar.)

Ori și care popor cu pretensiuni culturale, îndată-ce trece peste greutățile ivite la începutul dezvoltării sale, va căuta cu totă stăruiță, din toate punctele de vedere, cărarea vieții sale trecute, ca astfel cu mai mult succes și cu mai mare siguranță să pótă înainta pe calea progresului. Cât timp nu e lumină deplină în privința acésta nu pótă se face vre-o înaintare solidă, basată și lipsită de erori fundamentale. Cel-ce cunoșce viața actuală a poporului român, va trebui să recunoscă cu satisfacțiune sufletescă, că o deosebită agitațiune domnesce în lumea învêțată română, cu deosebire în timpul mai recent, cu scop de a lumina punctele întunecate ale istoriei noastre. Dar mai ales ese la ivelă stăruiță și succesul cu care se lucră întru a lumina acele puncte din viața noastră trecută, pând s'au încercat cele mai cuteză-

tóre atacuri asupra vieții noastre intelectuale, a poporului român, și acela, când un puternic atentat s'a făcut asupra limbei noastre. Un astfelu de moment istoric este fără îndoelă făcut din partea slavismului. Drept aceea, una din cestiunile cele mai importante, cu deslegarea căreia bărbații de sciință își bat astăzi capul e și: „Introducerea limbei slave în biserica noastră”. Lucrul acesta este cu atât mai enigmatic, cu cât după constatările învêțăților e evident, că noi Românii, ca descendenți ai coloniștilor aduși de Traian, am vorbit și vorbim o limbă, care-și derivă originea din limba latină, ce avé o literatură atât de bogată.

Destul, că ne pomenim, că limba slavă a fost întredusă la noi. Ca toate lucrurile ce cad în istoria noastră medievală, așa și introducerea ei la Români e învêluită într'un nepêtruns întunec, căci despre lucrul acesta atât la scriitorii nostri cât și mai ales la scriitorii Slavi și strêini nu aflăm nimic amintit.

Stând casul așa, bărbații nostri când au început să desvêluêscă și să alunge întunecul ce dăcea asupra trecutului istoric al poporului român, când au ajuns la introducerea limbei slave în biserică, în lipsa de

date positive, de date istorice demne de credemînt, au început să-și facă o mulțime de teorii, s'au născut o mulțime de versiuni, unele formate aprópe numai pe puterea imaginațiunei, altele basându-se și pe unele evenimente istorice.

Așa cu esplicarea sus numitei chestiuni s'a ocupat și Dimitrie Cantemir, principele Moldovei, care ca om fôrte învêțat al timpului său între Români, ne-a lăsat mai multe scrieri fôrte interesante.

În cartea sa intitulată „Descriptio Moldoviae”, între altele se ocupă și cu introducerea limbei și literelor slavice la noi Românii.

Ca să putem vedea mai bine părerea lui în privința acésta, citez partea aceia a scrierii lui în fragmente.

Pe pagina 158 sub titlul: „Ierarchia bisericească”, dîce: „Dela fundarea scaunului metropolitan în Moldavia și până pe timpul conciliului dela Florența, metropoliții moldoveni se chirotoneau de cătră patriarhul din Constantinople. La acest conciliu a fost și metropolitul de atunci al Moldovei, un om simplu și puțin deprins în ale sfîntelor scripturi, care s'a lăsat a se amăgi prin pro-

„misiunile papei”, că-i va da al 7-lea scaun împreună cu alte onoruri și a subseris decretelor mincinoșe și tendențioșe ale acelu „conciliu, deși solii lui Alecsandru cel Bun, „domnului Moldoviei, cari erau cu el proteștară să nu subscrie; după ce s'a spart conciliul el n'a mai cutezat a se reîntôrce în Moldova; și Marcu, arhiepiscop dela Efes, „a trimis metropolit în Moldova pe archidiaconul său bulgar de origine, dar fôrte lăudat, pentru pietatea și ortodocsia sa; apoi „fiind-că însuși patriarhul dela Constantinople încă trecuse în partea adversarilor i-a „conces să mêrgă cu patriarhul dela Ohrida, „ca să-l chirotonească acesta. Dela acest timp înainte și până la începutul secolului „trecut metropoliții Moldoviei tot dela patriarhul dela Ohrida, și-au cerut chirotonia „rea”. Êr pe pagina 168 sub titlul: „Despre literele moldovenilor”, dîce: „Mai înainte „de conciliul florentin moldovenii au scris cu „litere latine, ca toate popórele a căror limbă „se derivă din limba vechea romană. După ce „însă metropolitul Moldoviei, precum am dîs „mai sus a mers la acel conciliu și acolo s'a „dat în partea latinilor, succesorul seu Teo- „etist, diaconul lui Marcu Efesanul, bulgar de „origine, ca să stîrpêscă tot aluatul latinilor

părtat va fi asigurată pozițiunea clerului nostru prin „Fondul Pantazian“ și prin „Fundatiunea Gozsdu“, totuși nu putem să rămânem indiferenți față de strigătul celor, ce *acum momentan* au lipsă de ajutor, de subsistență.

Ni se impune acesta cu atât mai vârtos, cu cât afară de voință nimic nu ne împiedică a contribui cu denarul cerut și cu cât asigurăm prin aceasta temelia, forța existenței noastre și ridicăm clerul român, adică acel factor, care în viața poporului nostru a avut și are un rol atât de decisiv și binefăcător, ca — poate — la nici un alt popor și căruia și în viitor îi este rezervată o grea, dar glorioasă misiune.

Deca.

Sinodul archidieceșan.

În raportul din numărul penultim despre ședința din 5/17 Aprilie a. c. din greșală s'a omis propunerea făcută de către Escelenția Sa I. P. S. D. arhiepiscop și metropolit Miron Romanul.

Propunerea este de următorul cuprins:

„Se poate observa în fie-care Ți: că oficiile noastre bisericesci, începând dela consistoriu până la parochii, diferă încă foarte mult în modul scrierii, va să Țică în ortografia limbei române, carea este limbă oficială a bisericii noastre; anume: unii funcționari încă nu se pot desface de ortografia așa numită etimologică, carea dusă la extremități astăzi este abandonată de lumea cultă română pentru lipsa ei de siguranță și pentru multe dificultăți în cetire; alții din contră s'au pus și stau morțiș pe un fel de ortografie numită fonetică, folosindu-o aceea în mod excesiv, fără cât de puțină considerațiune la consecvențele gramaticale și la corectitatea limbei.

Pentru delăturarea anomaliei acesteia cer consimțământul Venerabilului Sinod, să pot introduce deocamdată în gremiul consistoriului archidieceșan o uniformitate în cea ce privesce ortografia limbei române, anume să aduc la valoare în mod obligativ pentru toți funcționarii consistoriali ortografia primită de academia română din Bucuresci rămânând, ca însăși această ortografie să se introducă apoi succesiv și la oficiile protopresbiterale și parochiale, precum și la toate corporațiunile bisericesci din archidieceșă asemenea în mod obligativ.“

Declarându-se propunerea de urgentă, s'a pus îndată la ordinea zilei și s'a primit cu unanimitate.

La cererea telegrafică pentru concediu a deputatului Simeon Pasca dep. P. Cosma a făcut observarea, că acea

în sensul regulamentului nu se poate considera. S'a trecut deci peste ea la ordinea zilei.

În sensul regulamentului acest deputat care fără concediu a absentat dela sesiunea actuală a sinodului, și care altcum în întreg periodul sinodal nu a fost la nici o ședință, ceea ce e destul de caracteristic, acest deputat Țicem trebuie se fie lipsit de mandat și să se pună la cale alegere nouă în locul lui.

Cu considerație la împregiurarea, că această sesiune a fost cea din urmă în acest period, sinodul nu a tras consecvențele din neîncuviințarea concediului, și a lăsat cestiunea cu mandatul acelui deputat nedecisă.

Revista politică.

Camera magiară din Budapesta a votat cu unanimitate în ședința de Miercuri proiectul de lege, prin care se eternizează existența de o mie de ani a statului unguresc.

Acest proiect constă din următorii 4 paragrafi:

§. 1. Legislativa din Țările sfinte corone unguresci mulțumesc cu pietate religioasă prevedinței divine, pentru-că a luat sub scutul seu patria întemeiată de Árpád și bravele sale trupe, pentru-că a binecuvântat pe domnitorii sei cu înțelepciune, pe poporul său cu tărie și cu o iubire de patrie, gata de a aduce sacrificii imense, și pentru-că a susținut sus și tare în mijlocul multor pericole în decursul unei mii de ani existența ei, stându-i Țerii într'ajutor, atât în împrejurări bune, cât și rele.

§. 2. Cu această ocaziune solemnă se prezintă amândouă corpurile legiuitoare cu cel mai profund devotament înaintea Majestății Sale imperiale și apostolice regesci, Francisc Iosif I., sub a cărui domnie glorioasă sunt asigurate: libertatea constituțională și desvoltarea neconturbată a Țerii. Regele apostolic din Ungaria și Țările învecinate aduce din partea sa la cunoștință publică încrederea sa neîntreruptă în credința iubitelui său popor. Acestea sunt putericele baze ale acelei influențe binecuvântate, a cărei putere constituie totdeodată o garanță pentru sigurul progres în seculii viitori.

§. 3. Cu aceste manifestațiuni de pietate, de devotament și de îndurare regescă înarticlează legislativa în lege amintirea existenței millenare a statului unguresc pentru toate timpurile.

§. 4. Această lege intră în vigoare în 8 Iunie 1896, ziua încoronării glorioase a Majestății Sale imperiale și apostolice regesci; în aceeași Ți are să

se cetască atât în ședința comună a ambelor corpuri legiuitoare, precum are să se facă cunoscută în toate comunele din Țările coronei ungare și săpată în piatră să se eternizeze în edificiul parlamentului.

Casa magnaților va vota acest proiect de lege în ședința sa de adi.

Pentru ca să fie sărbătorea generală, nu forțată, ci de bună voie și celelalte *popore* nemagiare din Ungaria, cărmuitorii statului ar fi trebuit să mai adaugă la acești 4 paragrafi încă unul tot așa de esențial, care ar fi avut să sune cam în chipul următoriu:

§. 5. Cu această solemnă ocaziune corpurile legiuitoare din Țările sfinte corone unguresci cu înalta aprobare a Majestății Sale imperiale și apostolice regesci *dau* tuturor națiunilor nemagiare din Ungaria aceleași drepturi într-o egale cu drepturile, cari le are astăzi națiunea cărmuitoare magiară. Legi speciale vor norma toate aceste drepturi sfinte cu de-amăruntul.

În chipul acesta numai ar fi fost proiectul de lege într'adevăr complet, Țer milleniul o adevărată sărbătore generală potrivită cu secolul de astăzi al libertăților.

Despre pactul dintre Austria și Ungaria scrie seriosul Țiar german „Münchener Allgemeine Zeitung“ următoarele:

„Ungaria rămâne neflexibilă față cu pretensiunea Austriei, de a-Ți ridica contribuția sa la spesele comune. Deputația parlamentului unguresc a luat concludusul unanim să nu acorde mai mult ca până acum, așa dară, după retragerea cuotei pentru granița militară de odinioară, numai 30 de procente. Ungurii negociază ca acii negustori, cari la început preȚuesc o marfă mai puțin, ca s'o cumpere la sfârșit cât se poate de ieftin. De 30 de ani s'a ridicat bunăstarea jumătății de dincolo a imperiului (adică a Ungariei) într'un mod considerabil, însă ea nu vrea să dea mai mult ca atunci pentru armata comună și pentru diplomația comună. După cum se scie, deputațiunea austriacă pentru stabilirea cuotei a venit după o comparare îngrijită a venitelor din ambele state la concludsiunea, că Ungaria de aici înainte, după retragerea cuotei pentru granița militară, are să plătească de drept 42 de procente, și Țomenii au trăit în speranța, că cealaltă parte va ieși înaintea acestei propuneri la jumătatea drumului. Astfel s'ar înȚelege. Dar nimic din toate astea! Ungaria însă, ca de aici înainte dările de consum să se împartă nu după cantitatea de producțiune, ci după cantitatea de întrebuițare a ambelor state, și vrea prin acesta să câștige la quotă

2 1/2 milioane de floreni sau 2.3 procente. Dar pentru aceea totuși să nu se schimbe împărȚirea speselor. Ea vrea numai să câștige și să nu facă nici cea mai neînsemnată concesione. E vorba aici de sume de bani foarte însemnate, căci, deȚre-ce întregul buget comun să urcă la 108.6 milioane de floreni, cari sunt a să acoperi prin quote, stă astăzi o diferenȚă anuală de 12.6 milioane de floreni, care ar fi să se acopere sau de Austria sau de Ungaria. Aceasta nu e o cantitate negligeabilă. În Austria nu s'au așteptat Țomenii, că le vor succede toate, câte le-au Ținut de echitabile, însă nu s'a așteptat nici la acest refus complet. Că Ungaria nu vrea, să adaugă nici măcar acele 2.3 procente, cari le câștigă din dările de consum, este un semn, că nu să pȚrtă cu sinceritate. Căci cel puțin atât ar fi trebuit, să acorde. În adresa deputațiunei austriace să suleveză interesantul fapt, că Ungaria nu contribuie mai mult la armata imperiului, decât întrebuițeză Bavaria pentru susȚinerea armatei sale. Aceasta e o comparaȚie surprindătoare; pentru că Ungaria dispune preste jumătatea voturilor în întreȚa monarchie și pește influenȚă în toate afacerile comune și eserciază prin acesta o putere, care nu ar avea-o, dacă ar fi un stat independent. Ea nu vrea să se învoiască, ca să plătească anual mai mult ca 12 până în 13 milioane de floreni, dar de o urcare potrivită a quotei nu va putea scăpa. În Ungaria să suleveză cu deosebire cestiă, că ea de o parte face mai mult pentru honveȚii ei, ca Austria pentru armata teritorială, și prin aceea plătesce mai mult pentru apărarea imperiului, ca cât esprimă quota. Aceasta e drept, deȚi e cunoscut, că motivul îngrijirii de stat pentru honveȚime zace în mare parte în motivele naȚionale. HonveȚimea trece ca garanȚie pentru independenȚa Ungariei. MaitârȚiu astfel cred mulȚi Magiari, honveȚimea va fi basă pentru o armată ungurescă de tot independentă; acest punct de vedere împiedică înȚelegerea asupra quotei cu privire la spesele comune.“

Bună lecȚie pentru îngânfaȚii magiari!

În numărul trecut am publicat discursul eroului Vienei, Dr. Lueger, discurs, prin care a primit alegerea, care pentru a patra oră a căduț asupra lui, ca să fie primar al capitalei din Austria. Oficioasă „Fremdenblatt“ scrie asupra acestei importante cestiuni următoarele: „Lumea s'a convins preȚutindenea încetul cu încetul, că la aceste alegeri de primar nu mai e vorba de loc de alegerea unui primar pentru residenȚă, — ci de o

„din biserica moldovenească și să ridice totă ocaziunea de a putea ceti Țomenii tineri sofisme latine, a îndemnat pe Domnul Alecsandru cel Bun, ca să cesileze din Țără nu numai pe Țomenii heterodocȚi ci să scȚtă și literile latine din toate scrierile și cărȚile, și să introducă în locul lor pe cele slavone; și prin acest zel prea mare și fără de timp el s'a făcut primul urzitor al barbariei în care geme astăzi Moldavia.“

Metropolitul despre care se face amintire este Damian.

Prin urmare Dimitrie Cantemir e de părere, că limba slavică nu s'a putut introduce mai curând decât numai după conciliul dela FlorenȚa, va să Țică nu s'a introdus decât numai în jumătatea a doua secolului al XV-lea, în urma zelului următorului lui Damian a metropolitului Teoctist.

El adică, după părerea lui Cantemir, a voit să șȚtergă ori-ce lucru, care i-ar putea face pe Români să-Ți aducă aminte de originea lor și care i-ar putea atrage mai ușor către o eventuală unire cu biserica catolică, după cum era să se întȚmple pe timpul metropolitului Damian. Și deȚre-ce la fie-care popor limba și așa și literile sunt acelea cari

fac pe popor să-Ți cunoscă mai bine originea lui, de aceea Teoctist a îndemnat pe domnitorul de pe atunci Alecsandru cel Bun, ca să scȚtă limba română atât din biserică, cât și din administraȚiune și în locul ei să se introducă limba slavică; lucru care s'a și întȚmplat. Acum să vedem într-o cât această părere se poate spargi.

Dacă cele Țise de Dimitrie Cantemir ar fi adevărate, ar fi basate pe istorie, ne prinde mirarea, cum de la scriitorii moldoveni, ca Gligore Ureche, dar mai ales la Miron și la Niculae Costin, cari au descris pe larg o mulȚime de lucruri cu mult mai secundare să nu se fi ocupat și amintit și de lucrul acesta.

O altă împrejurare, care vorbește în contra afirmaȚiunilor lui Cantemir e și aceea că în decursul timpului s'au aflat unele crisoȚve și alte urme istorice făcute în un timp anterior conciliului Florentin, de unde conchidem, că literile și limba slavică au fost introduse cu mult mai înainte de conciliul Florentin, deci în un timp anterior secolului al XV-lea.

Dar mai mult vorbește în contra părerii lui Dimitrie Cantemir faptul, că Alecsandru cel Bun principele Moldovei murise

pe la anul 1436 deci cu 4 ani mai înainte de conciliul dela FlorenȚa. Odată stabilit lucrul acesta, nici cele Țise de Dimitrie Cantemir nu pot avea loc, căci Damian, metropolitul Moldaviei, nu a putut să se témă de urgia domnitorului fiind-că subscrise pactul dela FlorenȚa, căci Alecsandru cel Bun murise deja cu 4 ani mai înainte. Lucrul acesta ne face să deducem, că deȚi cele Țise de Dimitrie Cantemir au Țre-cum un fond istoric, totuși concludsiunile le-a făcut numai pe puterea imaginaȚiunei sale, sau după-cum susȚine istoricul nostru Xenopol, este o legendă îmbrăcată astfel de poporul nesciutor, dar care în faptă conȚine și un adevăr. Ioan Bogdan eruditul cunosȚtor de limbile slavice și profesor la universitatea din Bucuresci arată în un studiu al său, că părerea aceasta a lui Dimitrie Cantemir se mai găsesce și la un istoric strein anume:

Copitar, lucru, care face pe dl Ioan Bogdan să susȚină că Dimitrie Cantemir a împrumutat versiunea aceasta dela Copitar.

O altă părere cu privire la introducerea limbei slavice în biserică și administraȚiune la Români, o găsim la Xenopol. El anume susȚine, că limba și literile slavice s'ar fi introdus cu forȚa, după-cum să vede în „Isto-

ria Românilor“ vol I pag. 451 unde să Țice: „IntȚercerea Românilor dela creștinismul roman la cel bulgar a fost datorită unei presiuni esteriȚre, căci nu esistă nici un motiv care să fi făcut pe Români a lăpȚda o formă de religie pe care o înȚelegu și a lua pe una pentru care nu avȚu nici o înȚelegere.

Istoricul Xenopol deduce toate lucrurile acestea pe basa amintitei păreri alui Dimitrie Cantemir și a unui călugăr bulgar Paisie, care a scris istoria trecutului poporului său. Xenopol folosește cele Țise de Cantemir în alt înȚeles adică, că acesta legendă conȚine un adevăr, pe care însă nesciunȚa poporului o a îmbrăcat în forma aceasta; Țr în ce privește părerea lui Paisie o citez aici:

„S'au însemnat în nisece cărȚi vechi scrise de mână, că după repozarea patriarchului bulgar sf. Ioan, carele au ridicat pe Asan la împărăȚie au chemat Asan dela Ahrida pe părintele Teofilact și l'au pus patriarch în Trınor. Însă sf. Teofilact au luminat și au cureȚit totȚa Bulgaria de eresurile de care multe să aflau atunci în ea. După aceea au înȚitat pe împȚratul Asan de au trecut în Valachia, să o cucerescă și să o cureȚe de eresul roman, ce pe atunci domnia în Valachia și Asan s'au dus și au supus amȚn.

demonstrație politică. Drului Lueger i-a plăcut, să aducă în combinație cestia primării cu „trecerea peste barieră a unei partide domnitoare din Ungaria“, deși lui îi este pe deplin cunoscut, că cestiuinea alegerii sale nu poate sta în nici o legătură cu dorințele presupuse unguresci (vorba să ne fie. Red.) și că toate încercările, de a constata o legătură între ea și Ungaria, de mai multe ori au fost combătute și categoric respinse. (Da, dar tot există. Red.) Mă-necând dela această bănuială a folosit el ocasiunea dată pentru o vorbire de agitație exclusiv politică, care n'a învrednicit cestiile locale nici barem cu o amintire. Cu acesta a arătat Dr. Lueger mai bine, cât de puțin își astăptă și el aprobarea alegerii. El nu trăsece în această privință în speranțe false, și și noi credem, că el, — în ce privește persoana sa, — prevede foarte just viitorul. — Va să zică după „Fremdenblatt“ nici vorbă de întărirea Drului Lueger ca primar al Vienei. Ni se pare, că din colonele oficiosei vieneze vorbesc pintenii unguresci-ovreesi, că-rra nu le convine Dr. Lueger. Se sperăm însă, că cel puțin de astădată fiind și ei cam tociți, vor rămânea fără ecou, iar bravul creștin, Dr. Lueger în necazul ovreo-magiarilor tot va ajunge primarul Vienei!

* * *

În Reichstagul german s'a făcut o interpelare în cauza maniei de duel.

În numele cancelarului Hohenlohe, care e bolnav, a răspuns ministrul Bötticher în sensul acela, că guvernul va lua toate măsurile, ca să pună capăt unei manii contrare dreptului și moralului.

* * *

Consiliul de ministri din Paris a hotărât să primiască pe principele Ferdinand al Bulgariei oficios ca pe un suveran, să-i pregătească cuartir pe spelele statului, și să-i dea onorurile militare. — Câte consecințe frumoase nu are Ferdinand, pentru că a făcut pe prințul Boris ortodox!

Din parlamentul magiar.

Sedința dela 16 Aprilie 1896.

La ordinea zilei continuarea desbaterei asupra bugetului de finace.

Kulmányi Lajos cere ștergerea dării de consum pentru bere și recomandă modul de impunere a dării introdus în America.

Kovács József acuză guvernul cu neglijință fiindcă nu stăruie pentru a crea o bancă magiară independentă, precum și un teritoriu vamal independent.

Polony Géza, dice, că dacă Austria pretinde ca quota să fie urcată astfel, în cât

două Valachiile sub stăpânirea sa, și au silit pe Valachii, care până atunci nu ceteau în limba latină, ci în cea bulgară și a poruncit ca celui ce va ceti în limba latină să i-se tae limba, și de atunci Valachii au început a ceti bulgăresce. Dl Ioan Bogdan însă arată în studiul său, că cele duse de Paisie sunt sau nisece pure combinațiuni inventate de capul său, sau dacă nu, atunci manuscris-tele de care face densus amintire, dar cari până aji au rămas necunoscute, le o fi folosit fără nici o critică, ținându-le pe toate de bune.

Cele duse de Paisie le caracterizează Fiereck în chipul următoriu: „Pentru cercetarea critică a trecutului Bulgariei, lucrarea lui Paisie n'are o valoare mai mare decât Fierdusi pentru istoria Dalmației“.

Deci Xenopol basându-se pe cele duse de Dimitrie Cantemir și Paisie mai adauge încă: „Mai departe ambele legende atribue schimbarea limbei liturgiei, din latină în slavonă unui act de autoritate cea Moldovenească lui Alecsandru cel Bun, cea Bulgărească lui Asan împăratul Bulgarilor.

(Va urma.)

ambele țări ale monarhiei să plătescă părți egale, atunci, să și permită ca instituțiile comune să aparțină și Ungariei. Până când afacerile diplomatice și armata comună sunt în preponderanță germane, până atunci nu vrem păritate la contribuiri.

La toți aceștia le răspunde ministrul Lukács László, carele îi asigură, că nici odată n'a pierdut din vedere interesele Ungariei. În firul vorbirii sale declară, că darea directă se va regula în legătură cu reforma administrației. Proiectul despre urcarea dării de bursă este gata. Darea de consum va rămânea tot aceea. Valuta se va reforma în sensul, că florenii de argint se vor schimba în monete mărunte tot de argint.

Bugetul s'a primit în general.

Sedința dela 17 l. c.

Înainte de a se trece la ordinea zilei, presidentul anunță repausarea contelui Berényi, și cere autorizarea de a dispune cele necesare pentru alegerea unui nou deputat. Se încuviințează.

Kossuth Ferencz reflectează apoi ministrului Lukács la cele duse de acesta în vorbirea sa de ieri referitoriu la apărarea ministrilor austriaci. Trece apoi la cestiuinea băncii austro-ungare, dicând, că acesta când cu ocasiunea crizei institutelor magiare, a restrins creditul acestora, și acționarii ei sunt în majoritate austriaci. Cere și el bancă magiară independentă, dacă se intenționează egalizarea cuotei.

Molnár József și Bornemisza Lajos se ocupă cu darea de consum și cu cestia monopolului de spirt.

Horváth Gyula, dice, că atacurile celor din parlamentul magiar nu sunt îndreptate contra guvernului austriac, ci în contra politicii manifestate de austriaci contra dualismului, din incidentul pertractărilor asupra pactului economic. Guvernul magiar n'ar trebui să sufere astfel de manifestații. — Cere ca desbaterile asupra pactului economic să fie publicate.

Ministrul Lukács, în răspunsul său declară, că toate eforturile contra reîncheierii pactului economic neavând nici un rezultat, e de prisos ori-ce întreprindere contra curentului numitelor manifestațiuni antidualistice, ér procesele verbale referitoare la încheierea pactului nu vede necesar a-le publica.

Înainte de încheierea sedinței, Szerb György ca referent prezintă proiectul de lege referitoriu la inarticularea în lege a milleniului.

Sedința dela 18 l. c.

Primul vorbitoriu Szacsay Sándor, atacă guvernul foarte vehement din cauza impovărăii pământului cu prea multă dare.

Sima Ferencz cere și el scăderea dării de pământ și înainteză chiar și un proiect de lege în privința acesta, dar e respins.

Ministrul Lukács recunoșce și el, că pământul este impovorat cu foarte multă dare, dar nu poate ajuta nimic, până nu se va reforma darea în general.

Ugron Gábor arată nedreptățile ce s'au făcut la rescumpărarea regalelor și abuzurile ce se fac la darea în arândă a diferitelor monopoluri de spirt.

Mesko László atacă competențele de timbre, ér Pap Elek prezintă un proiect de rezoluțiune privitoriu la ștergerea monopolului de tabac.

Mai mult interes, s'a arătat față de interpelarea lui Hévízi János, carele a cerut ca fundațiunile institutului de creștere Theresianum din Viena să fie aduse acasă în Ungaria.

E știut, dice Hévízy, spre ce scop a înființat Maria Theresia Theresianul. Pe atunci aristocrația magiară nu avea cultura necesară, respective pelângă acesta nu avea abilitatea socială și simțul pentru eticheta dela curte, pentru ca să pótă fi aplicată în funcțiuni și acolo. Ér ea cu tot prețul voia ca să-o aplice, pentru ca cu atât mai mult să pótă lega Ungaria de tronul ei.

Nu de mult, pe timpul ministrului Csáky s'a înființat un astfel de institut pentru copii de aristocrați magiari.

Ce lipsă este dară, ca tinerii magiari să se crescă în stat străin, în spirit străin și în limbă străină, tocmai în etatea când sunt mai cuprinzători?

Înzădar se dice, că se pretinde ca să scie unguresce și să învețe limba și istoria

magiară, dacă aceea o învață în spirit străin și predată de străini.

Ministrul Wlassics în răspunsul său arată, că nu e de temut spiritul patriotic al tinerilor magiari crescuți în Theresianum, de-ore-ce veghiază asupra lui o mulțime de profesori magiari eminenți, comisariu guvernial permanent și însuși ministrul de culte și instrucțiune publică.

Răspunsul se ia la cunoștință.

Sedința dela 20 l. c.

Se continuă desbaterăa asupra punctelor restante din bugetul de finace.

La discuție ia parte deputații Okolicsányi, Szederkényi și Várady, toți ocupându-se cu monopolul tabacului, că-rra le răspunde, dar puțin satisfăcătoriu, ministrul Lukács.

Mezei Mor interpeleză pe ministrul de finace în cauza ștergerii lotteriei mici.

Ministrul îi răspunde, că deocamdată nu se va pute face altceva, decât ca tragerile să fie restrinse.

Horváth Gyula cere urcarea salariilor oficialilor de stat, la ce ministrul îi răspunde, că tocmai se ocupă cu cestiuinea acesta.

Cu acestea terminându-se și desbaterile speciale asupra bugetul, se pune la votare și se primesce au majoritate de voturi respingându-se propunerile opoziției.

Înainte de încheierea sedinței la raportul comisiei de comunicațiune se concede edificarea mai multor căi ferate vicinale, între altele și linia Vințul de jos Sibiu și Turnu-roșu.

Din pertractările asupra acestui buget s'a putut constata întocmai ca la desbaterile asupra bugetului ministrului de agricultură că se pune foarte puțin pond pe interesele poporului muncitoru, fie acela agricultor, negustor ori meseriaș.

Sedința dela 21 l. c.

Conform anunțului făcut de presidentul camerei în sedința de ieri, la ordinea zilei s'a pus exclusiv cetirea și desbaterea legii millenare.

Toți ministrii și deputații s'au prezentat în haine negre.

Presidentul camerei, fostul ministru Szilágyi Dezső, deschidând sedința, dă cuvântul referentului George Szerb, carele în mijlocul unei liniște perfecte, fără vre o motivare, ci provocându se numai la însemnătatea momentului și la momentuositatea actului ce prezintă, înainteză camerei proiectul de lege privitoriu le inarticularea legii despre serbarea milleniului magiar.

Se primesce cu unanimitate. (Vezi acest proiect la alt loc al fioiei noastre de aji.)

Tot referentul Szerb comunică camerei între altele seria de festivități la cari va lua parte și Majestatea Sa în persoană, și anume: la deschiderea milleniului în 2 Maiu; la Te Deum-ul din biserica lui Mathia din Buda la 3 Maiu; la punerea pietrii fundamentale pentru noul palat regal în 6 Iunie; și la 17 Septembrie, când va fi inaugurarea podului peste Dunăre la Porțile de fier, la care festivitate vor fi invitați și monarhii țărilor învecinate.

După acestea notariul Perczel Béni cetește proiectul despre înarticularea în lege a milleniului, carele se primesce cu unanimitate.

Casa ascultă în picioare cuvintele presidentului prin care enunță de primit proiectul legii millenare și isbucnesce în strigăte de: „Să trăiască Regele!“

Sedința a fost foarte bine cercetată și de public și s'a terminat la 11 ore 40 m. a. m.

Sedința dela 22 l. c.

În firul desbaterei asupra obiectelor dela ordinea zilei, se cetește pentru a treia oră proiectul de lege privitoriu la serbările millenare, care se primesce și apoi dau mai multe concesii pentru construire de căi ferate vicinale.

La desbaterea asupra proiectului de lege privitoriu la milleniu, ia cuvântul deputatul Ugron Gábor, carele într'o vorbire mai lungă, dice, că toate creațiunile millenare nu sunt creațiuni naționale, ci creațiuni de partid. Creatorii acelora, nu la națiune s'au gândit (se înțelege — la națiunea magiară. Red.), căci nici nu i-au dat loc cuviincios la serbări. Toate serbările sunt intenționate numai de a servi de palladiu unui guvern slab. Dar nici Regele nu e angajat la serbări așa precum ar trebui să fie angajat, și acesta din cauza, că ministrul-president Bánffy nici n'a cutezat a-l invita la sedința festivă a

parlamentului magiar din 8 Iunie. Dacă Regele a mers la sedința comunală din Zagrab, pentru-ce nu ar veni la sedința festivă a parlamentului magiar din incidentul milleniului? Dar nu vine, nu că nu vrea, ci că nu e invitat. Și aci guvernul e de vină, carele nici atâta sinceritate n'are, ca să și măr-turisescă această frică de a-l invita.

Cuvintele lui Ugron au făcut adâncă impresiune asupra celor prezenți și ministrul președinte baronul Bánffy cerca a pune toate în cărca comisiei regnicolare, care a stat- torit programul festivităților și în cărca parlamentului, carele a primit acel program. Referitoriu la participarea domnitoriului la serbările millenare, ia răspunderea asupra sa, căci la propunerea densus s'a decis și în comisii și în parlament așa cum s'a decis.

Mai apără proiectul ministrul Wlassics carele în firul vorbirii sale trecând la cestiuinea pinacotecei, descopere, că s'a constatat o daună de vre-o 56,000 fl. și vre-o câteva sute, carea însă o a rebonificat fratele lui Pulszky.

După statorirea ordinei de zi pentru sedința de mâne, acesta s'a terminat la 12 ore m.

„Tribuna“ furiosă.

În numărul de aji al „Tribunei“ un colaborator al ei „Ioan Scurtu“ declară, că el a scris infamile la adresa bisericei noastre din incidentul sinodului nostru archidiececan.

După principiu: „non quis sed quid“ este indiferent cine a făcut tendențioasele rapoarte din „Tribuna“, și cine a aflat călduroasă îmbrățișare în redacțiunea „Tribunei“ și teren de a trage în tină pe toți bărbații bisericei noastre.

Declarațiunea lui Ioan Scurtu numai o importanță pótă avé, și anume aceea, să se scie, că el ca stipendist din fundațiunea fericitului „Gozdu“, în loc de a-și vedé de studii, și a se perfecționa, ca cu timpul să devină folositoriu bisericei, a luat loc în redacțiunea „Tribunei“ spre a batjocori biserica, care-l hrănesce.

Ca fiu al unui nenorocit profesor dela gimnasiul nostru din Brașov, acest colaborator până a fost în gimnasiu a avut stipendiu dela consistoriu nostru archidiececan.

În celelalte nu mai reflectăm la nouăle atacuri ale „Tribunei“ față cu Escelenția Sa metropolitului nostru și față cu domnul Parteniu Cosma.

Va fi știind „Tribuna“ pentru ce lovesce în capul bisericei gr-or. române și în directorul „Albinei“.

Noutăți.

Chirotonirea noului metropolit al Bucovinei, Ciupercovici, precum se anunță din Viena s'a făcut la 7/19 Aprilie a. c., cu care ocaziune Eminenția Sa a ținut un discurs în limba română asupra misiunii bisericei greco-orientale; a mulțumit împăratului pentru numirea sa și a promis, că va desvolta sentimentele dinastice și patriotice ale credincioșilor bisericei sale.

* * *

Chirotonire de preoți. În săptămâna acesta a chirotonit întru presbiteri Escelenția Sa I. P. S. Domn arhiepiscop și metropolit Miron Roman pentru clerical absolut Iosif Hancheshiu, ales paroch în comuna Boholt, protopresbiteratul Geógiului I, și pe clerical cu pregătire estraordinară Ioan Perhaiță, destinat pentru parochia Dobric, tractul Solnocului.

* * *

Alegere de preoți. Dina de 7 Aprilie v. a fost pentru locuitorii comunei Tilișca o zi de bucurie. Și cu tot dreptul, căci în sus-numita zi s'a făcut alegerea alor 2 capelani pe lângă actualii preoți bătrâni, aleși fiind clericii absoluți Petru Juga și Ioan Iosof ambii fi ai acestei comune. Să dea Dumnezeu ca nou aleșii să lucre din toate puterile pentru binele și înaintarea tilișcanilor în special și a nămului nostru românesc în general.

Un alegător.

* * *

Denumire. După-cum cetim în „Tim-pul“ Dl V. Pușcariu, eminentul ingineriu de mine, actual ingineriu la stațiunea balneară Govora (România), a fost numit în serviciul central al minelor, post creat din nou prin bugetul ministeriului domeniilor. Felicitările noastre!

* * *

Religiunea și profesorii. Comitetul central a reuniunii regnicolare de instrucțiune publică a profesorilor dela scéle medii în ședința sa ultimă a decis aprópe cu unanimitate escluderea studiului religiunii din scéle medii și încredințarea acelu studiu familiilor respective.

Notariul comitetului, Szigetváry a fost însărcinat cu cetirea unei disertațiuni despre tema acésta în plenul congresului didactic millenar. Rezoluțiunea acésta a produs în sinul profesorilor catolici o adâncă indignare și mai mulți s'au și decis a repăși din numita reuniune. Profesorul de religiune dela gimnasiul superior de stat din Ungvár Dr. Alecsandru Tibliger și-a dat deja demisia, și în epistola adresată președintelui reuniunii, Beöthy Zsolt, între altele dice: E într'adevăr înspăimântător, ca membrii reuniunii regnicolare nu numai, că nu au oprit, ci din contră au încungiurat pe Szigetváry, ca să declare războiul bazei nóstre culturale de o mie de ani și cu programul socialiștilor germani în mână să propage în fața țării întregi delăturarea studiului religiunii din scéle medii. Un bărbat erudit cu convingeri religioase nu mai póte figura ca membru într'o reuniune atât de coruptă; anunț deci cu onóre, că am repășit din reuniunea regnicolară a profesorilor, care nu are de scop edificarea, ci dărîmarea, despoierea tinerimei de tesaurul cel mai scump, de educațiunea religioasă-morală.

Frumos tablou în fața milenului!

Monument biblic. Directorul semina-riului francez din Roma, paterul Eustak a cercetat într'o lungă călătorie locurile sfinte din Orient. La reîntórcerea sa în Roma între altele în referada sa către Papa a dis, că a descoperit într'un sătuleț din jurul Efesului o casă în ruine, despre care tradiția spune, că după înălțarea Domnului Christos la ceriu, Fecióra Maria și Ioan evangelistul ar fi locuit într'énsa.

Necrolog. Ilie Cucuian, paroch gr. or. în Inuri și-a dat sufletul în mâinile Cerescului Părinte astăzi la 10 ore séra după o scurtă suferință, în al 29-lea an al serviciului prestat cu credința biserice și națiunei sale și în al 58-lea an al vieței plină de iubire părintescă și de binefaceri creștinesci.

Rămășițele pămîntesci se vor depune spre eternul repaus Joi în 11/23 Aprile 1896. la 2 ore d. a. în cimiteriul gr. or. din comuna numită.

Subscriții cu inima înfrîntă și sdorbită de durere aduc acésta la cunoștința tuturor ceialalți consăngeni, a amicilor și cunoscuților lor.

Inuri, în 11/23 Aprile 1896.
Petru Cucuian, Elisaveta Cucuian m. Turlea, Ilie Cucuian ca fii. Ioana Cucuian măr. Bréz, Ion Cucuian, Salomia Cucuian, măr. Catana surori și frați. Ioane Cucuian n. Zamora nora.

Ioan Turlea ginere. Aurelia, Maria, Maria, Eugenia și Ana nepoți.

De ale matriculanților. Până unde se degradéză taina căsătoriei prin căsătoria civilă, se póte vedé din purcederea unor matriculanți la încheierea ei. Așa aflăm din „Alkotmány“, că matriculantul din Rába Szt. Mihály, după terminarea actului de căsătorie a demandat nuntașilor să aducă țigani-musicanți la cancelarie, și apoi a luat la învîrtite, la csárdás pe mirésă, ér după-ce s'au depărtat nuntașii, 'și a exprimat părerea de réu, că nu i-a fost acasă și servitórea ca să o jóce.

Alt matriculant, așa poreclit de popor, popă civil, ca să-și însușescă și respectul ce se dá preotului la încheierea căsătoriei bisericesci, nu pretinde nici mai mult nici mai puțin, decât ca părechile ce vin să-și împreune după legea civilă să-și sărute mîna, Etă la ce s'a degradat sântenia căsătoriei prin întroducerea nóuelor legi politice-bisericesci!

Mai dică cineva, că acestea nu contribuie la demoralisarea poporului.

Intrunire agricolă va ține comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiuului“, Duminecă la 21 Aprile v. (3 Maiu n.) în comuna Porcesti unde se vor tracta mai multe cestiuni economice și se va pune basă la înființarea unui institut de credit rural sistem „Reiffeisen“. Învingați sunt toți prietini și spriginitorii Reuniunii agricole.

Ajutóre bănesci pentru tovarășiile agricole. Comisia economică comitatensă va distribui în a. c. între tovarășiile agricole cormon înșcînțerii ce o primim dela „Reuniunea fagricolă română“. ajutóre bănesci în suma de fl. 600, destinată pentru procurarea de mașini și unelte economice. Tovarășiile nóue vor fi preferite. Cererile să se înainteze la comisia amintită până 15 Maiu n. a. c.

Avis domnilor prenumărănți la „Istoria împératului Traian și a contemporanilor săi“.

Atrag atențiunea p. t. domnilor prenumărănți, că în sensul învîtării de prenumărățiune la acest op, costul de prenumărățiune cel puțin pentru 3 fascicli are să se solvécă și rog deci cu tot respectul, a renói încă de acuma prenumărățiunea pentru fascicli VII, VIII și IX.

Tot odată rog pe toți domni, cari încă n'au respuns prețul de prenumărățiune pentru fasciclii deja apăruți, să binevoescă a achita cât de grabnic acéste restanțe spre a continua cu tipărirea neîntreruptă a opului.

Bani sunt a se espeda la adresa: P. Broșteanu Brașov. Brassó pályaudvár.

Holera să și ivesce. În orașul Alexandria din Egipt s'a constatat mai multe casuri de coleră. Direcțiunea serviciului român sanitar superior a dat ordin, ca toți pasagerii

precum și mărfurile ce vin din părțile acelea să fie la Sulina supuse unei cercetări amănunțite.

Dór' n'are de gând jupănesă holeră se vină în Ungaria tocmai pe milleniu! S'au crede într'un bun seceriș!

Estate înaintată. La un medic din vechia capitală a Rusiei, Moscva, s'a prezentat în zilele ultime un moșnég, cerendu-i să-l lege la o mână a sa rănită. Medicul satisface dorinței moșnégului și la urmă îl întrébă de etatea lui. Moșnégul răspunde, că s'a născut la anul 1757 și prin urmare acuma e de 139 ani. S'a născut sub domnia împératesei Elisabeta, a petrecut sub Petru al III-lea, E aterina a V-ea, Alecsandru I. Nicolau I, Alecsandru al II-lea, Alecsandru al III-lea, și acum trăesce sub stăpânirea lui Nicolau al II-lea. Până la etatea de 86 ani a fost surugiu, dar odată avënd nenorocirea de a i-se resturna trăsura cu domnitorii, a fost transportat la Siberia, unde a trăit până la anul 1891. În anul acesta învins fiind de dorul de patrie s'a hotărît a se reîntórce în țera sa. A și plecat, dar ca un moșnég trecut de un véc, numai în anul 1894 a ajuns la Moscva. El se numesce Kuzmin, e sântos, are o față veselă, aude și vede bine și umblă numai pe jos. Până la anul 1891 nu a beut de loc vutki (rachiu), acuma însă își permite s'ermanul moșnég câte o litră, două pe zi.

Corsetul în timpurile vechi. Corsetul, după-cum se póte vedé din scrierile marelui medic Galenus, a fost în modă chiar și în timpurile cele mai vechi. Invétatul Ga-

lenus dice, că femeile din Pergamus se strêngeau peste mijloc cu cingétóre, ca să apară mai grațioase. Din cauza acestei fudulii, dice Galenus, femeile din Pergamus cele mai multe au pățimit de dureri de ficat. Femeile Romanilor încă făcéu asemenea, pe cari Terentius în versurile sale le batjocoresce, pentru că purtau corsete.

Bibliografie.

Iv institutul tipografic din Sibiu a apărut „Gramatica Germană“ teoretică-practică pentru usul tinerimei române de Sava Popoviciu-Barcian, odin. paroch ortod. răsărit. în Rășinari, asesor consist. metropolitan și archidiececan scol. etc. decorat cu crucea cu corónă de aur pentru merite. Edițiunea a cincia, revidată și completată de Dr. Daniil Popoviciu Barcianu. Un op fórte voluminos, cuprînd 432 pag. format mare 8°, plus o profată de vre-o șapte pagine. În partea din urmă se află și un dicționar de vre-o 24 pag. Un esemplar costă 1 fl. 40 cr.

În tipografia Carol Csallner din Bistrița a apărut „Retorică și carte de cetire“ pentru clasa a VI-a gimnasială de Gregoriu Pletos și I. Ghețe profesori gimnasiali în Năsăud. Manualul a fost aprobat ca manuscris prin ordinațiunea Inaltului Ministru reg. ung. de culte și instrucțiune publică Nr. 34134 ex 1895 Prețul 1 fl. 80 cr.

Cea din urmă tragere principală

Lotteriei de classă ungare

aprobată de stat.

Cel mai mare câștig este în cel mai favorabil cas:

Un milion coroane.

Tragerea se face:

dela 12 până în 28 Maiu 1896.

Câștiguri	Coróne	Coróne
1 premiu de	600.000	= 600.000
1 „	400.000	= 400.000
1 „	300.000	= 300.000
1 „	200.000	= 200.000
1 „	100.000	= 100.000
2 „	40.000	= 80.000
2 „	20.000	= 40.000
5 „	10.000	= 50.000
14 „	8000	= 80.000
30 „	6000	= 204.000
100 „	2000	= 200.000
200 „	1000	= 200.000
2650 „	200	= 530.000
22.000 „	150	= 3.300.000
25.007 „	Câștiguri și 1 premiu	6.284.000

Prețurile losurilor de cumpărat pentru cl. III:

$\frac{1}{1}$	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{10}$	$\frac{1}{20}$
fl. 60.—	30.—	6.—	3.—

Pe lângă acéste prețuri originale ale losurilor sunt a se alătura la comandare pentru porto scrisorilor recomandate și pentru listele de tragere 25 cr.

Losuri recomandă și trimite pe lângă espedarea mai nainte a prețului prin asignație postală sau rambursă

CARL HEINTZE,

Budapest, Servitenplatz 3.

Adresa telegrafică: **Lottoheintze, Budapest.**

Losurile de classa a II-a pentru classa a III-a au să se reînoescă pe lângă retransmiterea losului de classa a II-a și a sumei de înoire, și anume:

pentru	$\frac{1}{1}$	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{10}$	$\frac{1}{20}$	los
	20.—	10.—	2.—	1.—	floreni

începënd din 25 Martiu până cel mai târziu în 2 Maiu.

Losuri de câștiguri ori cât de mari, le achit prompt.

Turnătoria de clopote și de metal a lui

Antoniou Novotny

în Timișóra — Fabrică

se recomandă spre pregătirea clopotelor nóue, precum la turnarea de nou a clopotelor stricate, mai departe spre facerea de clopote întregi armonioase, pe lângă garanță pe mai mulți ani, provédute cu adiu-tări de fer bătut, construite spre ale întórce cu ușurință în ori ce parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o lătore prin ceea-ce sunt mântuite de crepare.

Cu deosebire recomand

clopote patentate găurite

de mine inventate și mai de multe ori premiate, cari au un ton mai intensiv, mai limpede, mai plăcut și cu vibrarea mai voluminosă decât clopotele turnate după sistemul vechiu, așa, că un clopot patentat cu 300 kg. este egal în tonul unui clopot de 400 kg. făcut după sistemul vechiu. Mai departe se

recomandă spre facerea scaunelor de fer bătut, de sine stătător, — spre preadiustarea clopotelor vechi cu adiuștare de fer bătut, — ca și spre turnarea de tóce de metal. Clopote în greutate de 300 kg. și mai jos se află totdeauna gata în magazin.

[10] 11—48

Preț-curanturi ilustrate se trimit la cerere gratuit și franco.

